

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ

Άρθρο 1. Σύσταση. Η συμφωνία δύο ενήλικων προσώπων, ανεξάρτητα από το φύλο τους, με την οποία ρυθμίζουν τη συμβίωσή τους (σύμφωνο συμβίωσης) καταρτίζεται αυτοπροσώπως με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Η ισχύς της συμφωνίας αρχίζει από την κατάθεση αντιγράφου του συμβολαιογραφικού εγγράφου στο ληξιαρχό του τόπου κατοικίας τους, το οποίο καταχωρίζεται σε ειδικό βιβλίο του Ληξιαρχείου.

Άρθρο 2. Προϋποθέσεις. 1. Για τη σύναψη συμφώνου συμβίωσης απαιτείται πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα.

2. Δεν επιτρέπεται η σύναψη συμφώνου συμβίωσης α) αν υπάρχει γάμος ή σύμφωνο συμβίωσης των ενδιαφερόμενων προσώπων ή του ενός από αυτά, β) μεταξύ συγγενών εξ αίματος σε ευθεία γραμμή απεριόριστα και εκ πλαγίου μέχρι και τον τέταρτο βαθμό, καθώς και μεταξύ συγγενών εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή απεριόριστα, και γ) μεταξύ εκείνου που υιοθέτησε και αυτού που υιοθετήθηκε.

3. Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου συνεπάγεται την ακυρότητα του συμφώνου συμβίωσης. Ακυρότητα συνεπάγεται και η εικονικότητα του συμφώνου.

Άρθρο 3. Ακυρο και ακυρώσιμο σύμφωνο. 1. Η κατά το προηγούμενο άρθρο ακυρότητα κηρύσσεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Την αγωγή ασκεί, εκτός από τα μέρη, και όποιος προβάλλει έννομο συμφέρον οικογενειακής φύσης, καθώς και ο εισαγγελέας αυτεπαγγέλτως, αν το σύμφωνο αντίκειται στη δημόσια τάξη.

2. Σε περίπτωση ελαττωμάτων της βούλησης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τον ακυρώσιμο γάμο. Η σχετική δικαστική απόφαση απαιτείται να γίνει τελεσίδικη.

3. Με την τελεσίδικη δικαστική απόφαση, που ακυρώνει το σύμφωνο συμβίωσης, αίρονται αναδρομικά τα αποτελέσματά του. Η ακύρωση του συμφώνου δεν επηρεάζει την πατρότητα των τέκνων.

Άρθρο 4. Επώνυμο. Το σύμφωνο συμβίωσης δεν μεταβάλλει το επώνυμο των μερών. Ο καθένας μπορεί, εφόσον συγκατατίθεται ο άλλος, να χρησιμοποιεί στις κοινωνικές σχέσεις το επώνυμο του άλλου ή να το προσθέτει στο δικό του.

Άρθρο 5. Σχέσεις των μερών. Στις προσωπικές σχέσεις των μερών του συμφώνου μεταξύ τους εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τις σχέσεις

των συζύγων από το γάμο, εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική ειδική ρύθμιση στον παρόντα ή άλλο νόμο.

2. Στις μη προσωπικές σχέσεις των μερών μεταξύ τους εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τις σχέσεις των συζύγων από το γάμο, εκτός αν τα μέρη τις ρυθμίσουν διαφορετικά κατά τη σύναψη του συμφώνου με βάση τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης. Τα μέρη δεν μπορούν να παραιτηθούν από την αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα πριν από τη γέννησή της.

Άρθρο 6. Στην περίπτωση ελεύθερης συμβίωσης χωρίς σύμφωνο, η τύχη των περιουσιακών στοιχείων που έχουν αποκτηθεί μετά την έναρξη της συμβίωσης (αποκτήματα) κρίνεται κατά τις γενικές διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και σε εκκρεμείς δίκες.

Άρθρο 7. Λύση. 1. Το σύμφωνο συμβίωσης λύνεται α) με συμφωνία των μερών, που γίνεται αυτοπροσώπως με συμβολαιογραφικό έγγραφο, β) με μονομερή συμβολαιογραφική δήλωση, εφόσον έχει επιδοθεί προηγουμένως με δικαστικό επιμελητή πρόσκληση για συναινετική λύση στο άλλο μέρος και έχουν παρέλθει τρεις μήνες από την επίδοση, και γ) αυτοδικαίως, αν συναφθεί γάμος μεταξύ των μερών.

2. Η λύση του συμφώνου συμβίωσης ισχύει από την κατάθεση αντιγράφου του συμβολαιογραφικού εγγράφου, που περιέχει τη συμφωνία ή τη μονομερή δήλωση, στο ληξίαρχο όπου έχει καταχωριστεί και η σύστασή του.

3. Για τη διατροφή μετά τη λύση του συμφώνου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τη διατροφή μετά το διαζύγιο, εκτός αν τα μέρη παραιτηθούν από το σχετικό δικαίωμα κατά την κατάρτιση του συμφώνου.

Άρθρο 8. Κληρονομικό δικαίωμα. Ως προς το κληρονομικό δικαίωμα των μερών του συμφώνου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα που αφορούν τους συζύγους. Κατά την κατάρτιση του συμφώνου το κάθε μέρος μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα.

Άρθρο 9. Τεκμήριο πατρότητας. Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του συμφώνου, τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον άνδρα με τον οποίο η μητέρα κατάρτισε το σύμφωνο. Το τεκμήριο ανατρέπεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Τα άρθρα 1466 επ. ΑΚ, καθώς και τα άρθρα 614 επ. ΚΠολΔ, εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 10. Επώνυμο τέκνων. Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του συμφώνου, φέρει το επώνυμο που επέλεξαν οι γονείς του με κοινή και αμετάκλητη δήλωσή τους, που περιέχεται στο σύμφωνο ή σε

μεταγενέστερο συμβολαιογραφικό έγγραφο πριν από τη γέννηση του πρώτου τέκνου. Το επώνυμο που επιλέγεται είναι κοινό για όλα τα τέκνα και είναι υποχρεωτικά το επώνυμο του ενός από τους γονείς ή συνδυασμός των επωνύμων τους. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από δύο επώνυμα. Αν η δήλωση παραλειφθεί, το τέκνο θα έχει σύνθετο επώνυμο, αποτελούμενο από το επώνυμο και των δύο γονέων του. Πρώτο τίθεται το επώνυμο με αρχικό που προηγείται στο αλφάβητο. Αν το επώνυμο του ενός ή και των δύο γονέων είναι σύνθετο, το επώνυμο του τέκνου θα σχηματιστεί με το πρώτο από τα δύο επώνυμα.

Άρθρο 11. Γονική μέριμνα. 1. Η γονική μέριμνα του τέκνου που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του συμφώνου, ανήκει στους δύο γονείς και ασκείται από κοινού. Οι διατάξεις του ΑΚ για τη γονική μέριμνα των τέκνων που κατάγονται από γάμο εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή. 2. Αν το σύμφωνο συμβίωσης λυθεί ή ακυρωθεί, για την άσκηση της γονικής μέριμνας εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 1513 ΑΚ.

Άρθρο 12. Ανάλογη εφαρμογή άλλων διατάξεων – Εξουσιοδοτήσεις. 1. Άλλες διατάξεις νόμων που αφορούν συζύγους εφαρμόζονται αναλόγως και στα μέρη του συμφώνου, εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική ειδική ρύθμιση στον παρόντα ή άλλο νόμο. 2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου απαιτείται η έκδοση προεδρικού διατάγματος μετά από πρόταση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με το οποίο ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η έκταση εφαρμογής των διατάξεων του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και αφορούν συζύγους, στα μέρη του συμφώνου.

Άρθρο 13. Πεδίο εφαρμογής. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε κάθε σύμφωνο συμβίωσης, εφόσον τούτο καταρτίζεται στην Ελλάδα ή ενώπιον ελληνικής προξενικής αρχής.

Άρθρο 14. Μεταβατικές διατάξεις. 1. Με εξαίρεση τις ρυθμίσεις που ακολουθούν, τα σύμφωνα συμβίωσης που έχουν καταρτιστεί μέχρι την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου εξακολουθούν να διέπονται από το ν. 3719/2008. Οι §§ 1 και 2 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στα σύμφωνα αυτά. Τα μέρη έχουν δικαίωμα να υπαχθούν συνολικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου με συμβολαιογραφική πράξη. Αντίγραφο της πράξης καταχωρίζεται στο ειδικό βιβλίο του Ληξιαρχείου. 2. Σύμφωνα συμβίωσης που καταρτίζονται μετά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου διέπονται αποκλειστικά από τις διατάξεις αυτού.

Άρθρο 15. Τροποποίηση διατάξεων του Αστικού Κώδικα. Τα άρθρα 1354, 1462, 1463 και 1576 ΑΚ τροποποιούνται ως εξής: 1. *Άρθρο 1354. Κώλυμα από γάμο που υπάρχει ή από σύμφωνο συμβίωσης με τρίτον.* Εμποδίζεται η σύναψη γάμου πριν λυθεί ή ακυρωθεί αμετάκλητα ο γάμος που υπάρχει, καθώς και πριν λυθεί ή ακυρωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση το σύμφωνο συμβίωσης που συνδέει τον ένα μελλονύμφο με τρίτον. Οι σύζυγοι μπορούν να επαναλάβουν την τέλεση του μεταξύ τους γάμου και πριν αυτός ακυρωθεί.

2. *Άρθρο 1462. Αγχιστεία.* Οι συγγενείς εξ αίματος του ενός από τους συζύγους είναι συγγενείς εξ αγχιστείας του άλλου στην ίδια γραμμή και στον ίδιο βαθμό. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση του συμφώνου συμβίωσης. Η συγγένεια εξ αγχιστείας εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τη λύση ή την ακύρωση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης από το οποίο δημιουργήθηκε.

3. *Άρθρο 1463.* Η συγγένεια του πρόσωπου με τη μητέρα του και τους συγγενείς της συνάγεται από τη γέννηση. Η συγγένεια με τον πατέρα και τους συγγενείς του συνάγεται από το γάμο ή το σύμφωνο συμβίωσης με τον πατέρα, ή ιδρύεται με την αναγνώριση, εκούσια ή δικαστική.

4. *Άρθρο 1576. Αυτοδίκαιη λύση.* Η υιοθεσία λύνεται αυτοδικαίως και αίρεται αναδρομικά η σχέση που απορρέει από αυτήν, αν τελέσουν γάμο ή συνάψουν σύμφωνο συμβίωσης, κατά παράβαση του νόμου, ο θετός γονέας με το θετό τέκνο. Αν ο γάμος ή το σύμφωνο συμβίωσης ακυρώθηκε, διατηρούνται από τη σχέση υιοθεσίας μόνο τα περιουσιακά δικαιώματα του θετού τέκνου.

Άρθρο 16. Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν στις επιμέρους διατάξεις του ορίζεται διαφορετικά.